

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасні методи та підходи дослідження вітчизняної історії»

Ступінь вищої освіти - Ph доктор філософії

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Освітньо-наукова програма «Історія України»

Рік навчання 2, семестр 3

Форма навчання денна, заочна

Кількість кредитів ЄКТС 5

Мова викладання українська

Лектор курсу

ЛюбоVECь Олена Миколаївна

Контактна інформація
лектора (e-mail)

olena_lubovec@ukr.net

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4988>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Сучасні методи та підходи дослідження вітчизняної історії» буде корисна майбутнім фахівцям, оскільки забезпечує ефективність наукового пошуку шляхом вибору методів дослідження. Вони значною мірою спрямовують досягнення наукової реальності, визначають можливі шляхи виконання певних наукових завдань та вивчення об'єкту історичного пізнання.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1				
Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу	1/2	Знати суть понять «методологія», «методика», «наукове дослідження», «історичне дослідження». Аналізувати змістовно-концептуальні уявлення про об'єкт пізнання.	Обговорення питань на семінарському занятті	5

		<p>Мати структуроване уявлення про наукову діяльність та її види.</p> <p>Використовувати документальні джерела та літературу.</p>	<p>Виконання самостійної роботи в elearn</p>	
<p>Тема 2. Історичне дослідження його структура та рівні</p>	2/2	<p>Знати відмінності між історичним дослідженням і соціальним замовленням.</p> <p>Характеризувати фактичний і теоретичний матеріал дослідження.</p> <p>Аналізувати особливості мови історика.</p> <p>Мати структуроване уявлення про: структуру наукової праці.</p> <p>Використовувати документальні джерела та літературу.</p>	<p>Обговорення питань на семінарському занятті</p> <p>Виконання самостійної роботи в elearn</p>	5
<p>Тема 3. Історичне джерело та історичний факт</p>	2/4	<p>Знати загальну характеристику факту історичного і факту історіографічного.</p> <p>Характеризувати класифікацію фактів.</p> <p>Аналізувати поняття істини в історичному дослідженні та її критерії.</p> <p>Мати структуроване уявлення про: суб'єктивне у історичному факті та його подвійну суб'єктивність.</p> <p>Використовувати документальні джерела та літературу.</p>	<p>Обговорення питань на семінарському занятті</p> <p>Виконання самостійної роботи в elearn</p>	10
<p>Тема 4. Основні принципи</p>	2/2	<p>Розуміти сутність основних принципів історичного дослідження</p>		10

історичного дослідження.		<p>Вміти пояснити зміст принципів історизму, об'єктивності, соціального підходу, альтернативності.</p> <p>Використовувати документальні джерела та літературу.</p>		
Модуль 2				
Тема 5. Загально-наукові методи історичного дослідження	2/4	<p>Знати загальну характеристику дедукції та індукції, аналізу та синтезу, методу аналогії, класифікації та типологізації, історичного та логічного та ін</p> <p>Характеризувати техніку дослідження.</p> <p>Аналізувати питання конструювання та деконструювання.</p> <p>Мати структуроване уявлення про: загально-наукові методи дослідження.</p> <p>Використовувати документальні джерела та літературу.</p>	<p>Обговорення питань на семінарському занятті</p> <p>Виконання самостійної роботи в elearn</p>	10
Тема 6. Спеціально-історичні методи дослідження	2/6	<p>Мати структуроване уявлення про спеціально-історичні методи дослідження.</p> <p>Знати логічну основу спеціально-історичних методів дослідження, їхні пізнавальні можливості.</p> <p>Використовувати документальні джерела та літературу.</p>	<p>Обговорення питань на семінарському занятті</p> <p>Виконання самостійної роботи в elearn</p>	10
Тема 7. Усна історія	2/4	Знати зміст терміну «усна історія».	Обговорення питань на семінарському занятті	10

		<p>Виокремлювати етапи становлення усної історії як метода дослідження.</p> <p>Розуміти сферу використання усної історії та методика застосування.</p> <p>Використовувати документальні джерела та літературу.</p>	<p>кому занятті</p> <p>Виконання самостійної роботи в elearn</p>	
Тема 8. Міждисциплінарні методи історичного дослідження	2/6	<p>Вміти пояснити чинники, які впливають на розвиток міждисциплінарності в науці та освіті.</p> <p>Розуміти доцільність та сферу використання математичних методів в історичному дослідженні.</p> <p>Вміти використовувати в процесі історичного дослідження статистичний метод.</p> <p>Використовувати документальні джерела та літературу.</p>	<p>Обговорення питань на семінарському занятті</p> <p>Виконання самостійної роботи в elearn</p>	10
Всього годин	15/30			70
Залік				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). З початком сесії виконання і розміщення завдань припиняється.
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Всі додаткові роботи (самостійна робота) повинні виконуватися відповідно до визначених вимог та мати коректні текстові посилання на використану літературу, а також мають бути результатом

	індивідуальної науково-дослідної роботи з високим (не менше 70 %) відсотком унікальності.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

- Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник. К.: АБУ, 2002. 480 с.
- Бобилев В. П. та ін. Методологія та організація наукових досліджень: підручник. Дніпро: ІМА-пресс, 2014. 644 с.
- Бондаренко Г. Історичне пізнання: питання теорії і практики. Луцьк: РВВ Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1998. 226 с.
- Гоцуляк В. Історія, її методологія і історіографія як наукові та навчальні дисципліни. Навчальний посібник. Черкаси: видавець, Третяков О.М., 2016. 732 с.
- Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.
- Кислий В. М. Організація наукових досліджень: навч. посіб. 2011. – 224 с.
- Ковальчук В. В., Моїсєєв В.В. Основи наукових досліджень підручник: навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. К.: Професіонал, 2004. 216 с.
- Колесник І. Глобальна історія. Історія понять / НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2019. 348 с.
- Конверський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. / А. Є. Конверський, В. І. Лубський, Т. Г. Горбаченко та ін.; за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр навч. літ-ри, 2010. 352 с.
- Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2006. 206 с.
- Любовець О.М. Методичні рекомендації до курсу «Сучасні методи та підходи дослідження вітчизняної історії» для аспірантів денної форми навчання»: Навчально-методичний посібник. К.: НУБіП, 2022. 99 с.
- Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.
- Стефанюк Г.В. Теорія і методика наукових досліджень: опорні конспекти лекцій, глосарій, самостійна робота: Навчально-методичний посібник. Івано-Фнаківськ, 2018. 132 с.

Шишкіна Є.К., Носирев О.О. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Діса плюс, 2014. 200 с.

Ясь О. Компаративні історії: інструментальні можливості, порівняльні перспективи та пізнавальні ліміти: Аналітична записка / НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2023. 50 с.

Допоміжна

Берк П. Вступ. Нова історія: її минуле і майбутнє / П. Берк // Нові перспективи історіописання / за ред. Пітера Берка; [пер. з англ. Т. та А. Портнових; наук. ред. Ю. Павленко]. К.: Ніка-Центр, 2004. С. 8–35.

Даниленко В.М., Смольницька М.К. Підручник з історії України: технологія творення. Досвід – 2019. (Аналітична доповідь). Вінниця, ТОВ "Твори", 2020. 76 с.

Зашкільняк Леонід. Методологія історії від давнини до сучасності. Львів: Львівський державний університет ім. Ів. Франка, 1999.

Історична наука: термінологічний і понятійний довідник: Навч. посіб. / В.М. Литвин, В.І. Гусєв, А.Г. Слюсаренко та ін. К.: Вища школа., 2002. 430 с.

Козеллек Р. Часові пласти. Дослідження з теорії історії. Пер. з нім. – К.: Дух і літера, 2006.

Космина В. Г. Проблеми методології цивілізаційного аналізу історичного процесу: монографія. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2011. 310 с.

Кривчик Г.Г. Основні загальнонаукові методи дослідження в історичних науках. «Грані». 2017. Том 20; 12. С. 55-61.

Мантур-Чубата О.С., Дубілей Ю.А., Міхалець А.В. особливості наукового дослідження у сучасному світі. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Вип. 21, частина 2. 2018. С. 9-11.

Макарчук Степан. Писемні джерела з історії України. Курс лекцій. Львів: Світ, 1999.

Мартинов А. Ю. Історична соціологія: циклічна парадигма: монографія. К.: УАІД «Рада», 2004. 288 с.

Пастушенко Т. Метод усної історії та усноісторичні дослідження в Україні. Історія України. 2010. № 17-18.

Рубанець О.М. Методологічний та онтологічний зміст об'єктивності. Філософський альманах. 2016. Вип. 1-2 (149-150). С. 136-145.

Рюзен Й. Нові шляхи історичного мислення. Львів, 2010.

Темірова Н. Історія історичного знання: від зародження до статусу науки. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 132 с.

Чишко, В. С. Біографічна традиція та наукова біографія в історії і сучасності України. К., 1996.

Якунин В. К. Методологія історії (в контексті історіографічної практики). Днепр: РВВ ДНУ, 2012. 72 с.

Інформаційні ресурси

Інститут історії України Національної академії наук України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://history.org.ua/uk>

Національна академія аграрних наук України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://naas.gov.ua/>

Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dns.gb.com.ua/>